

СЦЕНАРІЙ

Виховного заходу до 25-тої річниці Державної символіки України

Освітня гра-квест «Любіть Україну»

для школярів віком від 10-16 років

Тривалість заходу 90-120 хвилин

(укладачі: методист методичного відділу з питань патріотичного виховання КЗ «Центр туризму» ЗОР Ніколаєв О.С.

культорганізатор методичного відділу з питань патріотичного виховання КЗ «Центр туризму» ЗОР Попова О.Ю.)

Мета заходу: сприяти формуванню поважного ставлення у молоді до символіки України через пізнавальну гру.

МАТЕРІАЛИ ТА ОБЛАДНАННЯ ГРИ-КВЕСТУ

1. Електронний прилад для зв'язку з мережею Інтернет (один на команду) або літературні джерела;
2. Перелік завдань;
3. Державний гімн України по кількості команд, що беруть участь у гри-квесті (додаток 1);
4. Фішки з державною символікою по кількості питань, помноженій на кількість команд (додаток 2);
5. Чисті аркуші А4;
6. Кольорові олівці;
7. Карта України.

ПРАВИЛА ГРИ-КВЕСТУ

Гра має проводитися у формі квесту, в якій ми переміщуємося в далекі історичні часи та поступово йдемо до сьогодення по сходах історії нашої символіки. Гра складається з 3 етапів, присвячених кожному з державних символів та розрахована на школярів віком від 10-16 років.

Початок гри – учасники поділяються на команди, шляхом жеребкування (наприклад: вид спортивних змагань футболісти та баскетболісти). Діти займають місця за столами та починається гра.

Рекомендоване розміщення столів для гри-квесту (рис. 1)

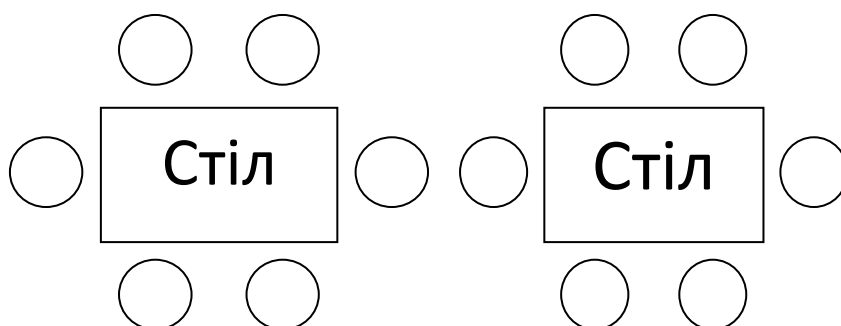

Рис. 1. Рекомендоване розміщення столів для гри-квесту.

Вчитель дає завдання у цікавій формі і діти, користуючись електронними приладами, які мають підключення до мережі Інтернет, шукають вірні відповіді або літературними джерелами. Після оголошення завдання командам дається контрольний час. Та команда, що виконала завдання першою, отримує фішку.

Після виконання всіх завдань квесту команди підраховують кількість фішок та викладають з них контур України як символ єдності Українського народу. Команда, яка набрала найбільшу кількість фішок може бути відзначена керівником гри.

Квест розраховано для проведення у закритих приміщеннях (класних кімнатах, актових залах, кімнатах для позашкільної роботи тощо). Рекомендована кількість учасників 6-30 осіб.

ЗМІСТ ГРИ

Вступне слово керівника про коротку історію та значення державної символіки для незалежної країни та її громадян.

Невід'ємним елементом суверенної держави є державні символи.

Державні символи – це встановлені Конституцією або спеціальними законами особливі розпізнавальні знаки конкретної держави, які відображають її суверенітет.

Шанобливе ставлення до державних символів, патріотичні почуття і гордість за власну країну є сходиною в закладенні духовних основ державності. Відродження української національної символіки, сьогодні, є свідченням культурного і духовного відродження української нації.

В цьому році відзначається 25 річчя державних символів України. На виконання Указу Президента України від 03 грудня 2015 року № 675/2015 "Про відзначення 25-ї річниці незалежності України", з метою формування у дітей та молоді активної громадянської позиції та національно-патріотичної свідомості, єднання суспільства довкола європейського вектору розвитку країни, активізації роботи, спрямованої на формування у молодіжному середовищі шанобливого ставлення до нинішніх захисників України, борців за її незалежність у XX столітті, поваги до державних символів України та забезпечення належної підготовки і відзначення 25-ї річниці незалежності України та Дня Державного Прапора України.

І на цьому занятті я пропоную вам поринути у світ історії української символіки та у цікавій ігровій формі дізнатися більше про наші святині, про наші національні Символи.

РЕКОМЕНДОВАНІ ЗАВДАННЯ ГРИ-КВЕСТУ «ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ»

I Етап. Державний прапор України.

Вступна частина: Для кожної держави прапор – це обличчя країни. Під цим прапором зустрічають іноземних гостей, приймають присягу військовослужбовці, працюють посольства України, його урочисто підіймають у дні слави та перемог наших олімпійців, а зараз під цим прапором наші бійці виборюють перемогу в ім'я свободи нашої української землі!

Державний Прапор України – стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів. Стаття 20, Розділ I Конституція України.

Можна запитати у дітей:

«З чим асоціюються у вас кольори українського прапору?»

Коментар керівника:

Серед багатьох спроб тлумачення символіки цих кольорів та порядку їх розташування, і в історичній науці, і в народі, утвердилася думка, що синій колір у верхній частині прапора – це колір чистого неба над Україною, а жовтий (золотавий) у нижній частині – це колір стиглої пшениці на безкраїх українських ланах.

Коментар керівника:

Вчитель показує зображення державного прапора України.

А тепер розпочинаємо нашу гру-квест «Любіть Україну». Ваше завдання за допомогою мобільних приладів або друкованого матеріалу знайти відповіді на запитання. За кожну правильну відповідь команда буде отримувати фішки з державною символікою. Та команда, що збере більше фішок – і буде переможцем.

Рекомендовані питання I етапу:

1. В якій битві та в якому році вперше було використано синьо-жовте поєднання стягів, як ідентифікація галицьких полків (Правильна відповідь: Грюнвальдська битва 1410 р.)
2. Якої форми були найдавніші українські прапорні полотнища (Правильна відповідь: трикутної форми)
3. Дата затвердження державного прапора України (Правильна відповідь: 28 січня 1992 року)
4. День Державного прапора України, дата затвердження (Правильна відповідь: 23 серпня 2004 року)
5. Як саме виглядав прапор Галицько-Волинського князівства (Правильна відповідь: золотистий лев в синьому фоні)
6. Якого кольору прапор війська Запорозького (Правильна відповідь: малинового кольору)

7. Коли вперше було затверджено жовто-блакитний прапор, як символ Української Народної Республіки (*Правильна відповідь: 22 березня 1918 року*)
8. Що таке корогва? (*Правильна відповідь: Корогва – прапор Війська Запорозького, найбільша святина козацтва*)
9. Який історичний вигляд має прапор Війська Запорозького (*Правильна відповідь: малинове тло з білим хрестом*)

Практичне завдання: Розробити для своєї команди свій власний стяг з елементами козацької та української символіки. Розповісти чому саме такий обрали.

II Етап. Державний герб України.

Вступна частина:

Великий Державний Герб України встановлюється з урахуванням малого Державного Герба України та герба Війська Запорізького законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України). Стаття 20, Розділ I Конституція України.

Можна запитати у дітей:

Питання керівника:

«З чим асоціюється у вас державний герб України?»

Коментар керівника:

Існує понад 30 версій трактування державного гербу України: слово «воля», сокіл у польоті, поєднання трьох світів, заглавні літери Володимира Великого тощо.

Питання керівника:

«Де ви бачите у повсякденному житті герб?»

Коментар керівника:

На грошах, печатках, державних установах та інше.

Рекомендовані питання II етапу:

1. Дата затвердження Малого Державного гербу України (*Правильна відповідь: 19 лютого 1992 року*)
2. Який князь використовував тризуб для чеканки на своїх монетах (*Правильна відповідь: князь Володимир Великий, 980-1015 роки*)
3. Яким був український герб, відомий з 16 століття (*Правильна відповідь: лицар із самопалом, герб Війська Запорозького*)

4. Гербом якої республіки було прийнято Тризуб у лютому 1918 року в Коростені (*Правильна відповідь: УНР*)
  5. Як виглядає проект Великого Гербу України (*Правильна відповідь: включає зображення Малого Герба у центрі, по боках від нього – фігури лева і запорізького козака, знизу – синьо-жовта стрічка, а зверху – княжа корона*)
  6. За часів Київської Русі, Тризуб був родовим знаком якої родини? (*Правильна відповідь: родовий знак Рюриковичів*)
  7. До якого століття відноситься перша згадка у літописах про тризуб (*Правильна відповідь: X століття*)
  8. На якому прапорі окрім прапору України також є зображення Тризубу? (*Правильна відповідь: прапор Барбадосу*)
  9. На гербі якої армії окрім української є присутнім український тризуб (*Правильна відповідь: український тризуб присутній на гербах італійської армії.*
- Коментар вчителя: підрозділам італійської армії дозволено додавати до своїх гербів символи територій, де була отримана медаль за військову доблесть. Під час Другої світової війни 8-ма Армія Італії була направлена в Радянський союз, на територію України. Хоча тут її практично знищили, дехто таки повернувся додому. Було сформоване нове військо, якому дозволили додати український тризуб на свої герби)
10. Де розташований найбільший в Україні тризуб? (*Правильна відповідь: найбільший в Україні тризуб розташовується в Івано-Франківській області.*

Коментар вчителя: тризуб був викладений з білого каменю в 1992 році на схилі гори. Під гербом викладено рік і слово “воля”. Автором цього витвору став колишній вояк УПА Анастасій Козак, який таким чином вирішив вшанувати своїх побратимів. Місце він обрав не випадково – саме тут відбувались жорстокі бої між повстанцями сотні Пилипа Орлика та більшовиками. Анастасію довелось добре попрацювати: герб достатньо великий, на нього пішло дві вантажівки каменю, який він переносив вручну в двох сумках (а на той час йому було вже 70 років). Навколо тризуба висаджені смерічки і туї, а фундамент обладнаний канавами, щоби каміння не змістилось. Сьогодні за пам'яткою доглядають місцеві школярі.)

III Етап «Державний Гімн України»

Вступна частина:

Державний Гімн України – національний гімн на музику М. Вербицького із словами, затвердженими законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України". Стаття 20 розділу I Конституції України

Роздрукувати текст державного гімну України на 2х аркушах для кожної команди (Додаток 2).

Рекомендовані питання III етапу:

1. Дата затвердження державного гімну України (*Правильна відповідь: 6 березня 2003 року*)
2. Де народився автор слів державного гімну України? (*Правильна відповідь: Павло Чубинський народився на хуторі Чубинка Полтавської губернії поблизу Борисполя*)
3. У кого отримав ґрунтовну музичну освіту автор музики державного гімну України? (*Правильна відповідь: Михайло Вербицький отримав освіту у чеського диригента і композитора Алоїзе Нанке*)
4. Де і коли вперше відбулося виконання твору «Ще не вмерла України» як Гімну (*Правильна відповідь: 10 березня 1865 року у Перемишлі як завершальний номер концерту, присвяченому Тарасові Шевченку*)
5. Гімн у перекладі з грецької мови означає (*Правильна відповідь: святкова пісня*)
6. Практичне завдання: Перед вами текст державного гімну України. Користуючись текстом необхідно розшифрувати послання. (*Правильна відповідь: додаток 3*)

I к.: 20-24; 27-30; 61-64

Приспів: 44-63

II к.: 38-48; 114-120

III к.: 10-18; 112-116

Приспів: 1-9; 19-20; 25-31; 50-63

Практичне завдання: Придумати для своєї команди свій власний патріотичний девіз. Розповісти чому саме такий обрали.

Після закінчення завдання підраховується кількість фішок в кожній команді та обирається переможець. В фіналі квесту учасники викладають фішки на накреслений контур України (карта України). Намальовані «прапори», герби та девізи команд розташовуються біля карти України. Особлива увага робиться на те, що хоча ми представляли тут різні організації та команди – ми всі є українцями, тож повинні об'єднатися для розвитку нашої держави.

ОЧІКУВАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1. Вихованці отримують знання з історії створення Державної символіки України.
2. Створення поважного ставлення до символіки України.
3. Підвищення рівня взаємодії між учасниками гри

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

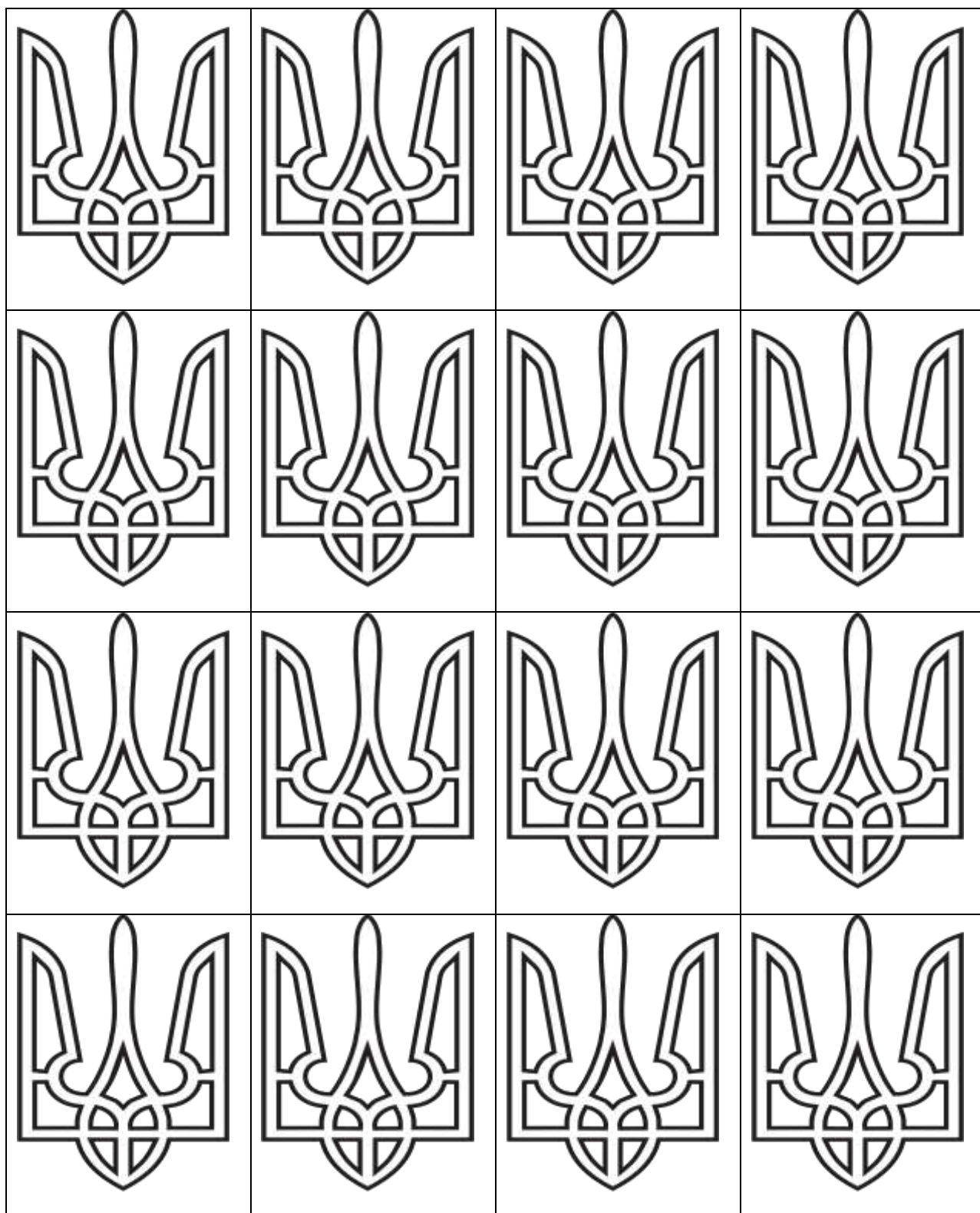
1. Державні символи України Електронне джерело [Режим доступу: <http://www.uamodna.com/articles/23-serpnya-denj-derzhavnogo-prapora-ukrayiny/>]
2. Вербицький М. М. [Текст] // Енциклопедія історії України: В 5 т./редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. – К.: Наук. Думка, 2003. – Т. 1. – С. 477-478
3. Гімн України [Текст] // Символи Батьківщини / упоряд. І. С. Ігнатова. – Тернопіль, 2003. – С. 26-31.
4. Державний гімн України: [Текст] "Ще не вмерла України і слава, і воля...": популярний історичний нарис. – К.: Музична Україна, 2006. – 55 с
5. Довідник з історії України (А - Я) [Текст]: посібн. для серед. навч. закл. / заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. – Вид. 2-е, допр. і доповн. – К.: Генеза, 2002. – 1136 с.
6. Н. Шаптала До питання про конституційно-правове регулювання державних символів України//ВісникКонституційного Суду України № 2/2012
7. Роль символу, знака, міфу в професійному декоративному мистецтві України на межі ХХ–ХХІ століть//http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Ukrmyst/2009/_private/Chegusova.htm
8. НагорнякТетянаЛеонтіївнаКраїна як бренд. Національний бренд «Україна» //НагорнякТетянаЛеонтіївна//
http://www.niss.gov.ua/public/file/str_prioritetu/2008_4-9.pdf#page=220
9. Символиперсони у свідомостімешканцівУкраїни//ДІДУХ М. Л.//http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nvmdu/psykh/2011_7/22.pdf
10. Андрій ГРЕЧИЛОУтвердження українських національно-державних символів у 1917–1920

pp.//http://shron.chtyvo.org.ua/Grechylo_Andrii/Utverdzhennia_ukrainskykh_natsionalno-derzhavnykh_symboliv_u_19171920_rr.pdf

- 11.Символічні структури етнокультурного процесу в Україні//http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/filos/2011_95/koval.pdf
- 12.С.50 Символіка України : виховний аспект//http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/vios/texts/2006-18.pdf#page=51
- 13.Є. І. Колеснік ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ГРОМАДЯНИНА-ПАТРІОТА ТА ОСНОВНІ ЙОГО ПРИНЦИПИ // <http://dspace.ltsu.org/jspui/bitstream/123456789/1629/1/V13.2.pdf#page=112>
- 14.Історія державного прапора України. //

<https://www.youtube.com/watch?v=0UTX00-hmWI>

Таблиця 1. Приклад фішок, що будуть видаватися за правильну відповідь командам для квест-гри «Любіть Україну»

Гімн України
"Ще не вмерла Україна"

Ще не вмерла України, ні слава, ні воля,
Ще нам, браття українці, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому;
Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє,
Ще у нашій Україні доленька наспіє.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

А завзяття, праця щира свого ще докаже,
Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відоб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж ворогами.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Слова: Павла Чубинського
Музика: Михайла Вербицького

Відповідь до завдання етапу III питання 6

Ще не вмерла України, ні слава, ні воля,
Ще нам, браття українці, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому;
Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє,
Ще у нашій Україні доленька наспіє.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

А завзяття, праця щира свого ще докаже,
Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відоб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж ворогами.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.